

C) Denumirea măsurii - Servicii de bază și reînnoirea satelor

Codul măsurii: **M3 / Domeniu de intervenție 6B**

Tipul măsurii: Investiții
 Servicii
 Sprijin forfetar

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Această măsură va oferi sprijin financiar pentru stimularea investițiilor în îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale și a infrastructurii aferente, îmbunătățirea infrastructurii la scară mică (inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei), investiții de agrement de uz public. Măsura vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale, existența și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, social, socio-medical și cultural. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de agrement, social, socio-medical și cultural reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care pot conduce la o incluziune socială, precum și la reducerea tendințelor de depopulare a zonelor rurale. Teritoriul GAL Birgau-Calimani dispune de un patrimoniu natural și cultural deosebit de valoros. Patrimoniul cultural material și imaterial include atât obiective naționale de clasa A, cu valoare națională și internațională, cât și obiective de patrimoniu local, zonal care reflectă identitatea și istoria, specificul local, cu atât mai mult cu cât este un teritoriu multicultural în care mai sunt încă prezente urmele conviețuirii mai multor etnii: sași, maghiari, români, romi etc, astfel ca în afara de arhitectura specifică (comunele Livezile -situl UNESCO de la Dorolea, Dumitrita, Budacu de Jos s.a.), au ramas vii și alte elemente culturale, traditionale(suri, case taranesti, mori de apa, instrumente ale industriei taranesti etc.) care trebuie conservate și promovate, ele constituind o resursa majoră pentru dezvoltarea turismului din zona. O alta resursa insuficient conservata, valorificata și promovata o constituie patrimoniul natural și de mediu al teritoriului, care include numeroase arii protejate și Situl de importanță comunitară Natura 2000 Cusma, obiective, peisaje, vegetație, fauna, izvoare minerale, trasee turistice minunate etc. Astfel, pentru a răspunde nevoilor identificate vor fi prioritizate prin această măsură atât investițiile în turismul tematic, care promovează atât produsele specifice locale: mestesugărești, artizanale și specificul zonei corelat cu potențialul său de mediu, cultural, tradițional, precum și investițiile în activități recreative legate cu acestea care favorizează crearea de locuri de muncă pentru populația din teritoriul GAL. Sprijinirea conservării și promovării patrimoniului natural, cultural și a tradițiilor prin activitățile de turism rural, eco-turism, turism cultural și a altor forme de turism, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuie la atractivitatea zonelor rurale, creșterea economică a zonei și dezvoltarea durabilă a teritoriului.

Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra condițiilor de trai pentru populația rurală, vor stimula activitățile de turism rural și vor contribui la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban.

Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale de calitate și de accesibilitatea populației rurale la serviciile de bază. Infrastructura și serviciile de bază neadecvate constituie principalele elemente care mențin decalajul între zonele urbane și cele rurale.

Obiectivele de dezvoltare rurală, conform art. 4 din Reg. (UE) 1305/2013, la care contribuie măsura: **Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiei și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă.**

Obiectiv specific al măsurii: îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor prin realizarea investițiilor în infrastructura la scară mică, crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente și realizarea investițiilor de uz public în infrastructura de agrement.

Măsura contribuie la prioritatea (6) promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale (b) investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructură la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei, (d) investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor recreative și culturale, și a infrastructurii aferente, (e) investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică și g) investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instituții aflate în interiorul sau apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective, (f) din regulament : studii si Investitii asociate cu intretinerea, refacerea si modernizarea patrimoniului cultural si natural al satelor, al peisajelor rurale si al siturilor de inalta valoare naturala, inclusiv cu aspectele socio-economice conexe precum si actiuni de sensibilizare ecologica. din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Contribuția la domeniile de intervenție, conform art. 5, reg. (UE) nr. 1305/2013:

- 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. 1305/2013:

- Inovare:

Măsura aduce inovare la nivel de teritoriu prin îmbunătățirea serviciilor locale de baza oferite populației, inclusiv a celor recreative și culturale, și a infrastructurii aferente, precum și prin crearea unor facilități noi pentru populația rurală. Activitățile de turism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile, promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii mediului rural. Restaurarea patrimoniului valoros local, inclusiv clădiri (fațade, acoperișuri, șuri, cântare, etc.) care nu sunt incluse în LMI clasa A și B prin

asigurarea unui comportament care să se armonizeze cu mediul prin folosirea” materialelor prietenoase” cu mediul.

Sunt încurajate investițiile ce vizează eficientizarea energiei și a consumului de apă, identificarea și utilizarea energiilor din surse regenerabile,.

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă este un criteriu de selecție pentru proiectele finanțate. Astfel proiectele realizate vor contribui la creșterea consumului de energie provenite din surse regenerabile și la îmbunătățirea eficienței energetice. Reducerea consumului de energie în clădiri prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o bună soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare se va planifica cu precădere utilizarea de materiale cu impact minim asupra mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:

Măsura M3/6B este complementară cu măsura M4/6B deoarece beneficiarii direcți ai măsurii M3/6B sunt beneficiari direcți și ai măsurii M4/6B. Beneficiarii direcți ai măsurii M3/6B sunt beneficiari indirecti ai măsurilor M2/2A, M3/3A și M1/6A.

Sinergia cu alte măsuri din SDL:

Măsura M3/6B este sinergică cu măsurile M4/6A și M1/6B deoarece contribuie la aceeași prioritate principală (Prioritatea 6).

Complementaritatea cu alte programe/strategii/măsuri: măsura M4 este complementară cu măsurile M2 - *Investiții în active fizice* și M3 - *Dezvoltarea exploatațiilor și întreprinderilor* deoarece beneficiarii direcți ai măsurilor M2 și M3 (micro-întreprinderi și întreprinderi mici din domeniul agricol și non-agricol) sunt beneficiarii indirecti ai măsurii M4.

Sinergia cu alte măsuri din SDL:

Măsura acționează în sinergie cu măsura M5 și M7 din SDL și conduc la realizarea priorității P6 - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Dezvoltarea întregarta durabilă a zonei rurale este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale și a serviciilor de bază inclusiv a celor sociale, medicale, culturale și de agrement care reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care pot conduce la incluziune socială și la inversarea tendinței de declin economic și social. Măsura vine în sprijinul unităților administrativ teritoriale de pe teritoriul GAL Bargau-Calimani prin facilitarea investițiilor publice care să deservească o parte cât mai mare a populației. Impactul așteptat în urma implementării măsurii este legat de îmbunătățirea nivelului de trai al locuitorilor teritoriului precum și diminuarea discrepanțelor dintre mediul rural și cel urban generat de inechitatea privind oportunitățile de dezvoltare.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Temei juridic: Art. 20 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;

Regulamentul (UE) 1407/2013;
Regulamentul (UE) 1303/2013;
Regulamentul (UE) 480/2014 de completare a R (UE) 1303/2013;
Regulamentul (UE) 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a R(UE) nr, 1305/2013;
Legislație Națională
Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor;
Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale-republicată;
Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor;
Legea nr. 489/2006 privind libertatea religiei și regimul general al cultelor - republicată;
Ordinul nr. 2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
Hotărârea Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare;
Ordonanța Guvernului 43/1997 privind regimul drumurilor cu modificările și completările ulterioare;
Legea nr. 143/2007 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți

- Comunele, conform legislației naționale în vigoare și asociațiile acestora;
- ONG-uri, conform legislației naționale în vigoare;
- Unități de cult, conform legislației naționale în vigoare;
- Persoane fizice autorizate/societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică.
- Parteneriate publice-private

Sediul social și punctul/punctele de lucru, după caz, ale solicitantului trebuie să fie situate în spațiul rural, pe teritoriul GAL, activitatea desfășurându-se în spațiul rural.

Beneficiari indirecți

- Populația locală și turistii din zona;
- Agenți economici din teritoriu (inclusiv fermieri din categoria PFA; II; IF; SRL; SRL-D);
- ONG-uri din teritoriu ;
- Parteneriate constituite pentru implementarea constituirea formelor asociative și/sau realizarea de proiecte pe teritoriu GAL;

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.A - Tipuri de acțiuni eligibile

- investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;
- investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente cu prioritate a celor care favorizează dezvoltarea turistică a zonei, a facilităților de camping, locuri de popas turistic, poteci, trasee turistice, podete, cismele etc.;
- investiții orientate spre transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective.
- Înființarea și/sau extinderea rețelei de iluminat public prin utilizarea eficientă a energiei;
- Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local;
- Înființarea/extinderea/modernizarea infrastructurii de valorificare a produselor locale;
- întreținere, refacere și modernizarea peisajului rural și al siturilor de înaltă valoare
- sensibilizare ecologică și/sau arhitecturală (peisagistică)
- Studii etno - antropologice - arhitecturale
- restaurarea valorilor patrimoniale identificate
- Conservarea patrimoniului nematerial cum ar fi muzica, folclorul, etnologia;
- Proiectele de infrastructură socială trebuie să asigure funcționarea prin operaționalizarea infrastructurii de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale; beneficiarii măsurilor de finanțare a infrastructurii sociale trebuie să asigure sustenabilitatea proiectelor din surse proprii sau prin obținerea finanțării în cadrul Axei 5 POCU, prin depunerea unui proiect distinct cu respectarea condițiilor specifice POCU; Prin aceste proiecte nu pot fi finanțate infrastructuri de tip rezidențial;
- Investițiile sunt eligibile dacă operațiunile relevante sunt implementate în conformitate cu planurile de dezvoltare a municipalităților și a satelor în zonele rurale și a serviciilor de bază oferite de acestea, acolo unde există asemenea planuri, și sunt coerente cu orice strategie de dezvoltare locală relevantă;
- În cazul în care se sprijină restaurarea monumentelor clasate în grupa valorică A (monumente istorice de valoare națională și universală) sau obiectivelor culturale de interes local, trebuie prezentat un aviz din partea Direcțiilor Județene de Cultură care să ateste încadrarea acestora în aceste categorii;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții; din strategie trebuie să reiasă faptul că obiectivul de investiție face parte din patrimoniul cultural de interes local sau este considerat un obiectiv cultural de interes local;

6.B - Tipuri de acțiuni neeligibile

- Investiția în infrastructura de apă/apă uzată;

- Investiții în infrastructura de broadband,

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să aibă sediul social sau punctul de lucru în teritoriul GAL, iar investiția trebuie realizată pe teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria de beneficiari eligibili;
- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată.
- Investiția să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură; Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată și să demonstreze necesitatea, oportunitatea acesteia;

8. Criterii de selecție

Sunt prioritizate:

- Proiectele care deserveșc un număr mare de beneficiari direcți;
- Proiectele care presupun investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de agrement și culturale și a infrastructurii aferente acestora precum și a altor servicii de bază destinate populației rurale, cu prioritate cele care favorizează dezvoltarea turistică a zonei, a facilităților de camping, locuri de popas turistic, poteci, trase turistice, podete, cismele etc.
- Proiectul presupune investiții în producerea și utilizarea energiei din resurse regenerabile
- Solicitantul nu a mai primit anterior sprijin comunitar pentru același tip de investiție

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoarea maximă a sprijinului: nu va depăși 200.000 euro, indiferent de tipul investiției

Pentru beneficiarii publici ponderea sprijinului nerambursabil este de 100 % din cheltuielile eligibile dacă investiția nu este generatoare de venituri și de 90 % dacă se generează venituri.

În cazul investițiilor beneficiarilor privați, ponderea sprijinului este maxim 90 % dacă acestea sunt generatoare de venituri și de 100 % dacă nu sunt generatoare de venituri.

10. Indicatori de monitorizare

Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățită: 5.000 beneficiari direcți și indirecti

Cheltuieli publice totale; 580.200 euro